

ΜΑΘΗΜΑ / ΤΑΞΗ :	ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΚΑΙ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ ΓΓΕΛ
ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ:	04/10/2025

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ**ΘΕΜΑ Α**

Α1. Σε ένα κείμενο 60-70 λέξεων, να αποδώσετε περιληπτικά την ανάγκη για άμεση δράση απέναντι στις καταστρεπτικές συνέπειες που έχει η κλιματική αλλαγή, σύμφωνα με τους αρθρογράφους του Κειμένου 1.

ΑΠΑΝΤΗΣΗ

Σύμφωνα με το Κείμενο 1 η κλιματική αλλαγή είναι παρούσα και οι συνέπειες της είναι πλέον εμφανείς στη ζωή των ανθρώπων. Δυστυχώς οι πολιτικοί ηγέτες δεν έχουν λάβει τα κατάλληλα μέτρα και συνεχίζουν να υποτιμούν την ανάγκη για άμεση λύση στο ζήτημα αυτό. Φαίνεται πως επιδιώκουν να δίνουν προτεραιότητα στην οικονομική ανάπτυξη, ενώ παράλληλα περιφρονούν τις δυνατότητες που τους παρέχει η επιστήμη για την επίλυση του ζητήματος. Ωστόσο, η ανάγκη για άμεση δράση είναι επιτακτική. Η κοινωνία και η νεολαία φαίνεται να αναλαμβάνουν πρωτοβουλίες αρχικά για ενημέρωση της κοινής γνώμης και στη κινητοποιήσεις και δράσεις διαμαρτυρίας. (69 Λέξεις)

ΘΕΜΑ Β

Β1. Να επιβεβαιώσετε ή να διαψεύσετε, με βάση τα Κείμενα 1 και 2 τις παρακάτω προτάσεις, γράφοντας δίπλα στο γράμμα που αντιστοιχεί σε κάθε πρόταση τη λέξη ΣΩΣΤΟ ή ΛΑΘΟΣ.

ΑΠΑΝΤΗΣΗ

- Α. ΛΑΘΟΣ
- Β. ΛΑΘΟΣ
- Γ. ΣΩΣΤΟ
- Δ. ΛΑΘΟΣ
- Ε. ΣΩΣΤΟ

Β2α. Στη 2^η παράγραφο του Κειμένου 1 («Το ιδιαίτερα ευοίωνο είναι...από τις κυβερνήσεις.») να αναγνωρίσετε τον τρόπο ανάπτυξης της παραγράφου και ποια πρόθεση των συντακτριών εξυπηρετεί ο συγκεκριμένος τρόπος ανάπτυξης.

ΑΠΑΝΤΗΣΗ

Τρόπος Ανάπτυξης: Η παράγραφος αναπτύσσεται με παράδειγμα (αναφορά στην προσπάθεια της Γκρέτα Τούνμπεργκ και στο πρόγραμμα «Οι Παρασκευές για το Μέλλον»).

Πρόθεση των Συντακτριών: Η πρόθεση των συντακτριών είναι να τεκμηριώσουν το περιεχόμενο του ισχυρισμού τους σχετικά με την ενεργό κινητοποίηση της νέας γενιάς απέναντι στην κλιματική αλλαγή, η οποία λειτουργεί ως αισιόδοξη νότα («Το ιδιαίτερα

ευοίωνο...») και ως παράδειγμα δράσης. Επιδιώκουν να τονίσουν την περιβαλλοντική συνείδηση των νέων και την πίεση που ασκούν στις κυβερνήσεις για περιβαλλοντική δικαιοσύνη.

B2β. «Οι νέοι ανησυχούμε, λοιπόν, και κινητοποιούμαστε. Δυσανασχετούμε, βέβαια, που η δική μας γενιά θα κληθεί να επιλύσει ένα πρόβλημα που δεν δημιούργησε η ίδια, ένα πρόβλημα επιβίωσης». Στο παραπάνω απόσπασμα της τρίτης παραγράφου του Κειμένου 1 χρησιμοποιείται εκτενώς το πρώτο πληθυντικό πρόσωπο. Πού αποσκοπούν οι συντάκτριες με τη συγκεκριμένη επιλογή και πώς αυτή επηρεάζει το ύφος του αποσπάσματος; Ποιες αλλαγές πρέπει να γίνουν στο παραπάνω απόσπασμα, ώστε το ύφος να γίνει τυπικό και επίσημο;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ

Στο απόσπασμα της τρίτης παραγράφου οι συντάκτριες χρησιμοποιούν το πρώτο πληθυντικό πρόσωπο («ανησυχούμε», «κινητοποιούμαστε», «Δυσανασχετούμε», «δική μας γενιά»), γιατί θέλουν να εντάξουν τους αναγνώστες στο ίδιο κοινό σύνολο με τους νέους που ανησυχούν. Με τη συγκεκριμένη γλωσσική επιλογή, οι συντάκτριες που έχουν τον ρόλο του πομπού δημιουργούν ένα κλίμα οικειότητας με τον αναγνώστη-δέκτη, εφόσον ανήκουν στο ίδιο σύνολο. Επίσης, δηλώνεται καθολική αποδοχή της κατάστασης και ανάγκη για κινητοποιήσεις στο πλαίσιο της συνυπευθυνότητας, εκφράζοντας το κοινό αίσθημα και την αγανάκτηση της γενιάς τους. Τέλος, ο λόγος έχει ζωντάνια και αμεσότητα.

Το απόσπασμα θα μπορούσε να έχει ύφος τυπικό και επίσημο, αν χρησιμοποιούσαν οι συντάκτριες το τρίτο ρηματικό πρόσωπο. Για παράδειγμα η φράση θα είχε τη ακόλουθη μορφή: «Οι νέοι ανησυχούν, λοιπόν, και κινητοποιούνται. Δυσανασχετούν, βέβαια, που η δική τους γενιά θα κληθεί να επιλύσει το πρόβλημα που δε δημιούργησε η ίδια, ένα πρόβλημα, επιβίωσης».

B3α. Στη 2^η παράγραφο του Κειμένου 2 ο αρθρογράφος κάνει επίκληση στη λογική προκειμένου να πείσει τους αναγνώστες. Να εντοπίσετε ποιο είδος τεκμηρίου χρησιμοποιεί αναφέροντας την αντίστοιχη κειμενική ένδειξη. Τι επιτυγχάνει με αυτή την επιλογή;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ

Ο αρθρογράφος στη δεύτερη παράγραφο του κειμένου κάνοντας επίκληση στη λογική, χρησιμοποιεί το τεκμήριο των στατιστικών στοιχείων. Πιο συγκεκριμένα, αναφέρεται το ακόλουθο χωρίο : « με βάση την τελευταία έκθεση του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου, οι κυβερνήσεις σε παγκόσμιο επίπεδο επιδότησαν το 2020 τα ορυκτά καύσιμα (η καύση των οποίων είναι η βασική αιτία της ανθρωπογενούς κλιματική αλλαγής) με 5,9 τρις. €, που ισοδυναμεί με το 6,8% του παγκόσμιου Ακαθάριστου Εγχώριου Προϊόντος (ΑΕΠ). Ο ίδιος οργανισμός εκτιμά πως οι επιδοτήσεις θα φθάσουν στο 7,4% του ΑΕΠ μέχρι το 2025». Η συγκεκριμένη επιλογή χρησιμοποιείται για να επιβεβαιώσει τον ισχυρισμό του ότι οι πολιτικές

ηγεσίες έχουν αποτύχει να λάβουν τα απαραίτητα μέτρα για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής.

Β3β.Αφού διαβάσετε τα Κείμενα 1 και 2, να εντοπίσετε τις ομοιότητες των δυο κειμένων ως προς το περιεχόμενο. Να απαντήσετε σε 70-80 λέξεις με σχετικές κειμενικές αναφορές (δε λαμβάνονται υπόψη στην έκταση της απάντησης).

ΑΠΑΝΤΗΣΗ

Τα Κείμενα 1 και 2 πραγματεύονται το ίδιο θέμα, την κρίση της κλιματικής αλλαγής και την αδήριτη ανάγκη για άμεση δράση, και βρίσκονται σε σχέση συμπληρωματική. Και στα δύο κείμενα τίθεται emphaticά η αποτυχία των πολιτικών ηγεσιών να αντιμετωπίσουν αποτελεσματικά το πρόβλημα. Στο Κείμενο 1 τονίζεται πως οι πολιτικοί «εμφανίστηκαν κατώτεροι των περιστάσεων, καθώς δεν προχώρησαν στη λήψη των αναγκαίων μέτρων», ενώ το Κείμενο 2 τεκμηριώνει αυτή την αδράνεια με την υπέρογκη επιδότηση των ορυκτών καυσίμων από τις κυβερνήσεις («οι κυβερνήσεις σε παγκόσμιο επίπεδο επιδότησαν το 2020 τα ορυκτά καύσιμα»). Επιπλέον, και τα δύο κείμενα εκφράζουν την απογοήτευση των ευαίσθητοποιημένων πολιτών: οι συντάκτριες του Κειμένου 1 αναφέρουν τη δυσφορία των νέων που καλούνται να λύσουν το πρόβλημα, ενώ το Κείμενο 2 παρομοιάζει τον πανικό των επιστημόνων με τους αγνοημένους αστρονόμους της ταινίας «Don't Look Up». (79 λέξεις)

ΘΕΜΑ Γ

Γ1.Ποιο είναι, κατά τη γνώμη σας, το περιεχόμενο της «Προφητείας» του Αργύρη Χιόνη; Τεκμηριώστε την απάντησή σας με τρεις κειμενικούς δείκτες. Λαμβάνοντας υπόψη ότι το ποίημα περιλαμβάνεται σε συλλογή του 1966 θεωρείτε ότι η «Προφητεία» του επαληθεύεται στην εποχή μας; (150-200 λέξεις)

ΑΠΑΝΤΗΣΗ

Το ποιητικό υποκείμενο όπως προκύπτει από τον τίτλο, φαίνεται να προμηνύει την επερχόμενη οικολογική καταστροφή. Προβλέπει μια ριζική ανατροπή της φυσικής τάξης και της ανθρώπινης πραγματικότητας ως μια αναπόφευκτη εξέλιξη. Η βεβαιότητα του ενισχύεται emphaticά με τη χρήση της οριστικής σε χρόνο Μέλλοντα («θα 'ρθει, θα γενούν»), αλλά και την επανάληψη της φράσης «θα 'ρθει καιρός», που δεν αφήνει περιθώριο αμφιβολίας για την επερχόμενη κρίση. Με αυτόν τον τρόπο, το ποίημα λειτουργεί ως δραματική προειδοποίηση για τον αφανισμό, που αισθητοποιείται στη σκέψη του αναγνώστη μέσω του σχήματος της υπερβολής («θα στερέψει η θάλασσα») και της μεταφοράς («θάνατος/ δεν θα 'ναι πια ο βυθός/ αλλά ο ήλιος»), αφού ο θάνατος δεν θα προέρχεται από το νερό, αλλά από την υπερβολική θερμότητα. Παράλληλα, αποδίδεται παραστατικά η εσωτερική φθορά του

ανθρώπου μέσω **εικόνων** πλήρους αλλοίωσης, καθώς η ψυχή του «θα γενεί έρμος», και έτσι τα όνειρα του για το μέλλον θα ματαιωθούν («τ' όνειρο θ' αλλάξει χρώμα δε θα ναι πια γαλάζιο μα κίτρινο») δηλώνοντας τη δραματική μετάβαση από ένα αισιόδοξο μέλλον σε ένα μέλλον γεμάτο φόβο και απογοήτευση.

Στο τέλος της απάντησης, οι μαθητές σε ξεχωριστή παράγραφο, ολοκληρώνουν την απάντηση τους με προσωπικό σχόλιο.

ΘΕΜΑ Δ

Δ1. Με αφορμή την προσπάθεια της Γκρέτα Τουνμπεργκ (Κείμενο 1) να κινητοποιήσει τη νέα γενιά σχετικά με το ζήτημα της κλιματικής αλλαγής και τις απειλές που αυτή συνεπάγεται στο φυσικό περιβάλλον και στην ανθρώπινη ζωή, να συντάξετε ένα άρθρο (350-400 λέξεις) που θα δημοσιευθεί σε νεανικό περιοδικό για θέματα προστασίας του περιβάλλοντος στο οποίο:

A. να αναδείξετε τις βασικές επιπτώσεις που έχει το φαινόμενο της περιβαλλοντικής κρίσης στη ζωή των ανθρώπων και στη φύση.

B. να παρουσιάσετε τις σημαντικότερες αλλαγές που μπορούμε να υιοθετήσουμε στην καθημερινότητα μας, ώστε να συμβάλουμε στη σωτηρία του περιβάλλοντος.

ΑΠΑΝΤΗΣΗ

Επικοινωνιακό πλαίσιο : άρθρο σε νεανικό περιοδικό

Τίτλος άρθρου : << Η Γη χρειάζεται τη φωνή μας >> / << Άνθρωπος και περιβάλλον : μια σχέση αμφίδρομη >>

Πομπός : αρθρογράφος (εγώ)

Αποδέκτης : αναγνωστικό κοινό

Ύφος : άμεσο, οικείο, πληροφοριακό (α', β', γ' πρόσωπο)

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Είναι γεγονός ότι τα τελευταία χρόνια το ζήτημα της κλιματικής αλλαγής έχει βρεθεί στο επίκεντρο της διεθνούς συζήτησης, κυρίως χάρη στις δράσεις νέων ανθρώπων, όπως η Γκρέτα Τούνμπεργκ. Δυστυχώς όμως η περιβαλλοντική κρίση αποτελεί μια σκληρή πραγματικότητα με σοβαρές επιπτώσεις, η οποία επηρεάζει την καθημερινή μας ζωή και πηγάζει από την αλόγιστη κυριαρχία του ανθρώπου πάνω στη φύση.

ΖΗΤΟΥΜΕΝΟ 1^ο

A. Να αναδείξετε τις βασικές επιπτώσεις που έχει το φαινόμενο της περιβαλλοντικής κρίσης στη ζωή των ανθρώπων και στη φύση

Επιπτώσεις στον Άνθρωπο

- Ακραία καιρικά φαινόμενα:

Οι αυξημένες και έντονες καύσωνες, τυφώνες, πλημμύρες, ξηρασίες και πυρκαγιές προκαλούν υλικές ζημιές, αναγκαστική εκκένωση περιοχών και απώλεια καλλιεργειών και τροφίμων.

- Υγεία:

Η ρύπανση του αέρα, συχνά εντεινόμενη από τις κλιματικές αλλαγές, συνδέεται με αναπνευστικές παθήσεις, καρδιαγγειακά προβλήματα και αύξηση του κινδύνου για ορισμένες λοιμώδεις ασθένειες. Επίσης, η αύξηση της θερμοκρασίας συμβάλλει στην εξάπλωση ιών.

- Έλλειψη πόρων:

Η αύξηση της θερμοκρασίας και οι αλλαγές στις βροχοπτώσεις απειλούν την ποσότητα διαθέσιμου πόσιμου νερού, ενώ η αύξηση του επιπέδου της θάλασσας επηρεάζει τις παράκτιες περιοχές.

Επιπτώσεις στη Φύση

- Άνοδος της στάθμης της θάλασσας:

Λόγω της τήξης των πάγων, η στάθμη της θάλασσας ανεβαίνει, απειλώντας παράκτιες περιοχές με πλημμύρες.

- Απώλεια βιοποικιλότητας:

Η ερημοποίηση, οι αλλαγές στην κατανομή των βροχοπτώσεων και η αύξηση της θερμοκρασίας θέτουν σε κίνδυνο πολλά είδη φυτών και ζώων.

- Καταστροφή οικοσυστημάτων:

Δάση και άλλοι φυσικοί χώροι καταστρέφονται από την υπερβολική έκθεση σε ακραία φαινόμενα όπως οι πυρκαγιές και οι ξηρασίες.

- Επιδείνωση της ερημοποίησης:

Η αύξηση της θερμοκρασίας και οι αλλαγές στις βροχοπτώσεις ευνοούν την ερημοποίηση, μειώνοντας την καλλιεργήσιμη γη.

ΖΗΤΟΥΜΕΝΟ 2ο

B. Να παρουσιάσετε τις σημαντικότερες αλλαγές που μπορούμε να υιοθετήσουμε στην καθημερινότητα μας, ώστε να συμβάλουμε στη σωτηρία του περιβάλλοντος

Μπροστά σε αυτήν την πραγματικότητα, η αδιαφορία δεν είναι επιλογή. Χρειάζεται συλλογική δράση αλλά και προσωπική υπευθυνότητα. Στην καθημερινότητα μας μπορούμε να υιοθετήσουμε μικρές αλλά ουσιαστικές αλλαγές :

- Μείωση της κατανάλωσης: Αγοράστε μόνο ό,τι χρειάζεστε και αποφύγετε την αγορά υπερβολικών ποσοτήτων τροφίμων.
- Επαναχρησιμοποίηση αντικειμένων: Χρησιμοποιήστε επαναχρησιμοποιούμενες σακούλες για τα ψώνια, παγούρια και σκεύη για φαγητό αντί για πλαστικά μιας χρήσης.
- Ανακύκλωση: Διαχωρίστε τα απορρίμματα σας για ανακύκλωση, ακολουθώντας τους κανόνες του δήμου σας.

- Μειώστε τον «παθητικό ηλεκτρισμό»:

Συνδέστε τις ηλεκτρικές συσκευές σε πολύπριζα με διακόπτη και κλείστε τα όταν δεν τα χρησιμοποιείτε για να αποφύγετε τη σπατάλη ενέργειας.

- Αποσύνδεση των συσκευών: Ακόμη και κλειστές, οι συσκευές στην πρίζα καταναλώνουν ρεύμα, οπότε αποσυνδέστε τα τροφοδοτικά.

- Επιλέξτε οικολογικά μέσα μεταφοράς:

Χρησιμοποιήστε ποδήλατο, περπατήστε ή χρησιμοποιήστε τα μέσα μαζικής μεταφοράς αντί για το αυτοκίνητο.

- Φυτέψτε λαχανικά:

Η καλλιέργεια ενός μικρού λαχανόκηπου μειώνει την εξάρτηση από το εμπόριο και συμβάλλει στη βιώσιμη διατροφή.

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Εν κατακλείδι, οι άνθρωποι έχουν τη δύναμη να αλλάξουν τη ροή των πραγμάτων. Η φωνή μας μπορεί να πιέσει κυβερνήσεις και οργανισμούς να πάρουν γενναίες αποφάσεις. Αυτό που πρέπει να συνειδητοποιήσουμε πριν να είναι αργά είναι ότι η σωτηρία του πλανήτη είναι υπόθεση όλων μας. Ας πάρουμε θέση σήμερα ώστε αύριο να μπορούμε να πούμε πως σταθήκαμε στο ύψος των περιστάσεων, καθώς η γη δεν μας ανήκει, αλλά τη δανειστήκαμε από τις επόμενες γενιές.

